Št. 61 Poštnina plačana v gotovini (Tassa cornate con la posta) V Trstu, v torek 13. marca 1923. Posamezna številka 20 cent. Letnik XLVIII

EDINOST

Izhaja, izvzemši ponedeljek, vsak dan zjutraj. Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Ne rankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za uredništvo odgovorni urednik Anton Gerbec. — Lastnik tiskarne Edinost. Tiska Edinost. Naročnina znaša za mese: L 7.—, 3 mesece L. 19.80, pol leta [illegible] — in celo leto [illegible]. Za inozemstvo mesečno 4 lire [illegible]. — Telefon uredništva in uprave [illegible]

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 cent. osmrtnice zahvale, poslanice in vabila po L 1.—, oglasi denarnih zavodov mm po L 2 — Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa L 2. — Oglasi, naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Fašizem, popolari in mi

Opetovano — posebno v zadnjih časih — prihajajo iz fašistovskega tabora izjave, da oni niso nasprotni slovenskemu ljudstvu, pač pa da so odločni in neizprosni nasprotniki oseb, ki se — kakor oni pravijo — narinjajo temu ljudstvu kot zastopniki in voditelji. Mi zavračamo tako stališče, ker je v strogem navzkrižju z vsako logiko in temeljnimi pogoji ustavnega življenja. Z vso pravico moramo vprašati: kje na širnem svetu je ustavna država, kjer ne bi v imenu ljudstva govorili njega izvoljeni in pooblaščeni zastopniki in voditelji?!

Na tako stališče, nevzdržno pred forumom pravilnega razumevanja političnega življenja — se hoče menda postaviti fašizem tudi napram katoličizmu, ali, točnejše rečeno: napram stranki popolarov, zastopnici katoliške stvari v Italiji.

Na eni strani izjavljajo fašisti, da je vera temeljni pogoj za nravstveni in narodni napredek in razvoj vsakega naroda, na drugi strani pa zavzemljejo fašisti bojno stališče proti stranki popolarov. Razlikovati hočejo torej med katoliki kot takimi in pa med političnimi zastopniki tega svetovnega naziranja. S tem razlikovanjem bi hotel fašizem prikriti notranje protislovje med eno točko svojega programa in svojim vojevitim stališčem proti popolarom.

Proti takemu razlikovanju je odločno nastopil senator Crispolti v svojem govoru v trgovski zbornici v Turinu. Izvajal je med drugim: «Za določitev svojega stališča napram veri ima vlada dve poti. Ali razumeva vero v nje absolutni svobodi in neodvisnosti, ali pa le kot — sredstvo za vladanje! Ne vemo, na katero pot hoče kreniti vlada. Ne vemo, ali vnanji znaki poklanjanja pred sv. stolico izvirajo iz spoštovanja do nje visokega stališča, ali pa so to znaki, ki se jih hoče vlada **posluževati le kot sredstva** za povzdigo in jačenje ljudstva? Mi pa zahtevamo, naj se vera spoštuje kot najvišji izraz vesti in se ne izrablja v namen, da bi mogli lažje vladati in odstranjati nasprotstva! **Z vero se ne sme špekulirati!** Ona je najvišja duhovna avtoriteta!»

V nadaljevanju je priznal senator Crispolti, da je Italija res potrebovala kirurgičnega ureza, ki ga je izvršil fašizem. Državno telo je bilo res bolno. Pripomnil pa je: «Toda take metode zdravljenja morajo biti le prehodna izjema in ne smejo postati pravilo!»

Na zaključku je gospod senator razpravljal o ustavi italijanske države. Obstoji že 75 let. Naglašal je: «Svoboščine, ki so nam jih izročili predniki, moramo odločno čuvati in jih izpopolnjevati. Zahtevati moramo, da se te svoboščine spoštujejo! Vlada močne roke — to je prav. **Ohraniti pa se mora vsem tudi svoboda izražanja svojega mnenja in s tem tudi možnost za uveljavljanje tega mnenja z zakonitimi sredstvi! Mi moramo biti strnjeni kot zvesti** čuvarji in borci za oba nerazrušljiva ideala: križ in svoboda!»

S temi svojimi izjavami je senator Crispolti jasno označil stališče svoje stranke napram Mussolinijevi vladi in fašizmu. Zaklical jima je: **mi smo zastopniki katolicizma in z nami morate računati!** Ne smete razlikovati med stvarjo in njenimi zastopniki! Ne gre, da bi se na eni strani poklanjali pred vero, na drugi pa da bi pobijali njene zastopnike!

Izvajanjem načelne naravi g. senatorja glede spoštovanja državljanskih svoboščin, svobode izražanja svojega mnenja, in pa njegovemu odporu proti razlikovanju med stvarjo in njenimi zastopniki — proti taki kričeči dvoličnosti — pritrjujemo kar brezpogojno. To tem bolj, ker se ta metoda uporablja tudi proti nam Jugoslovenom v Julijski Krajini. Bavili smo se z njo ravno te dni in jo zavračali — mislimo z neizpodbitno veljavno argumentacijo. Če se nam govori: z ljudstvom bi se že hoteli pobotati, njegovi voditelji pa naj nam ne prihajajo blizu! — je to isto tako, kakor če bi kdo rekel: z družino hočem živeti v dobrem razmerju, nje glavarja pa ne priznavam! V taki metodi je kričeče protislovje, kakor je pravilno naglašal senator Crispolti!

Tudi njegovi izjavi, da se z vero ne sme špekulirati, pritrjujemo brezpogojno. Mi bi jo le še raztegnili. To pravilo naj velja na vse strani. Če jo izrabljajo za svoje politične namene ljudje, ki jim vera ni v programu, je to nelojalno in zavratno; če jo pa izrabljajo ljudje v vrstah njenih bojevnikov ni to le nepošteno, ampak v največjo direktno škodo za vero samo. In kakor versko čustvo, tako se ne sme izrabljati v nečiste namene nobeno drugo plemenito čustvo! Na pr. narodno. Od tod je ravno razlika med čistim nacionalizmom, ki brani dobrine svojega plemena, in med izrodki nacionalizma, ki segajo po dobrinah drugega plemena!

Vsekako so izvajanja senatorja Crispoltija za nas znamenit dokument, ker ugotavljajo neogiben predpogoj za zdravo politično življenje. Zahtevajo spoštovanje političnih svoboščin, posebno pa svobodo izražanja svojega mnenja: **torej svobodo političnega uveljavljanja v mejah zakona!** V prvi vrsti ne sme vlada kratiti svojim državljanom te svobode. G. senator je rekel, da so operacije včasih potrebne na bolnem državnem telesu, nikakor pa ne sme taka metoda zdravljenja postati pravilo! Operacija, kakor jo je hotel fašizem, je izvršena. Epizoda «izjeme» se mora zaključiti in povrniti se mora doba pravilnega življenja v smislu ustavnih zakonov. Tega potrebujemo v prvi vrsti. Vse drugo pride z živim zmislom našega ljudstva za kulturni napredek, z njegovo vnemo za gospodarsko snovanje in z njegovo politično dozorelostjo.

Italija

Z zadnje seje ministrskega sveta — Ustanovitev kr. zrakoplovstva — Načrt zakona o osemurnem delavniku odobren

RIM, 11. Včeraj ob 15. se je sestal ministrski svet k seji, ki se je vršila pod predsedstvom ministrskega predsednika Mussolinija in katere o se udeležili vsi ministri.

Na tej seji sta bila storjena dva važna sklepa, katerih eden se tiče preuredbe vojaškega zrakoplovstva, drugi pa vprašanja osemurnega delavnika. Glede prvega vprašanja je ministrski svet najprej sklenil na predlog min. predsednika Mussolinija, da se stavi general De Siebert takoj v pokoj, načelnik odseka v vojnem ministrstvu kom. Faltea pa v disciplinarno preiskavo. Obenem je bil ta poslednji odstavljen na nedoločen čas z izgubo plače. Ta ukrep je bil storjen na podlagi poročila o postopanju pri prodaji preostalega zrakoplovnega materiala, kjer so se ugotovile razne nerednosti, za katere je padla odgovornost na generala De Sieberta in kom. Faltea. V zvezi s to zadevo je ministrski svet nadalje sklenil, da se razveljavijo vse pogodbe, ki so bile sklenjene glede prodaje zrakoplovnega materiala, ter je pooblastil pravosodnega ministra, da sestavi tozadevni odlok. Nadaljna skrb za prodajo zrakoplovnega materiala pride v področje kr. komisariata za zrakoplovstvo.

Ministrski predsednik je nato obrazložil svoj predlog glede ustanovitve kr. zrakoplovstva, ki bo veljalo v bodoče poleg kr. armade in kr. mornarice kot samostojna oborožena sila. Pri utemeljevanju je g. Mussolini navajal dejstvo, da je pokazal razvoj zrakoplovstva, da mu je usojeno igrati zelo važno vlogo ne samo na polju kulturnega in tehničnega napredka, temveč tudi v splošni organizaciji državne brambe. Ministrski svet je predlog enoglasno odobril in s tem je v Italiji ustanovljena nova samostojna oborožena sila, ki se bo imenovala, kakor že omenjeno, kr. zrakoplovstvo (R. Aeronautica).

Nato je ministrski svet razpravljal o načrtu zakona za uvedbo osemurnega delavnika, o čemer je poročal minister za delo in socialno skrb Cavazzoni. Po daljši razpravi je bil načrt tozadevnega odloka odobren. Osemurni delavnik bo obvezen pri vseh podjetjih razen v trgovski mornarici, kjer bi bila taka uredba škodljiva, ker bi spravila italijansko mornarico v primeri z drugimi v mnogo slabši stan. Zato se bo delo na ladjah discipliniralo s posebnimi odredbami. Načrt zakona predvideva tudi prekourno delo, ki pa ne bo smelo znašati v nobenem slučaju več kot 12 ur na teden. Nato je ministrski svet sklenil, da se ratificira pogodba, ki je bila sklenjena na washingtonski mednarodni konferenci dela in ki vsebuje določbe glede borbe proti brezposelnosti, glede prepovedi ponočnega dela za ženske in nedorasle ter glede ženskega dela pred porodom in po njem.

Minister za kolonije je poročal o položaju in o vojaških operacijah v Tripolitaniji in Cirenajki, nakar je bilo sklenjenih na predlog posameznih ministrov še par manj važnih ukrepov. Seja je bila zaključena ob 20.30. Prihodnja seja se sestane v četrtek 15. t. m. ob 15. uri.

Deželni kreditni zavodi novih pokrajin in finančno ministrstvo

RIM, 12. Politični zastopniki novih pokrajin, upravitelji deželnih kreditnih zavodov v Poreču in Tridentu ter tridentinske občinske zadruge so bili včeraj sprejeti od finančnega ministra, da slišijo mnenje vlade glede usode omenjenih zavodov. Finančni minister je izjavil, da mora biti podrejen obstoj teh zavodov občinskim in pokrajinskim zakonom in da se vsled tega mora zadeva razpravljati z ministrom za notranje zadeve, da se določijo potrebne spremembe v štatutih teh zavodov. Finančni minister si je pridržal pravico, da prouči rešitev, ki bo predlagana za ureditev odnošajev med pokrajinskimi kreditnimi zavodi in denarnim poslovanjem krajevnih juridičnih oseb tudi z ozirom na upliv, ki bi ga utegnila imeti ta ureditev na državne finance.

Poklon rimskega kr. komisarja kardinalu Pompiliju.

Rim, 12. Danes zjutraj ob 10 je kr. komisar za mesto Rim Filip Cremonesi v spremstvu com. Laurentija posetil N. E kardinala Pompilija, generalnega vikarja N. Svetosti. S tem činom se je hotel zastopnik mesta Rima pokloniti najvišjemu duhovnu. Kardinal je izrazil svoje največje zadovoljstvo nad tem poklonom.

Začetek pogajanj za sklenitev italijansko-avstrijske trgovinske pogodbe

RIM, 12. Danes predpoldne so se začela v palači Chigi pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe med Italijo in Avstrijo. Italijo zastopajo drž. svetnik Luccioli, prof. Maffeo Pantaleoni, poslanec Giunta, dr. Dinola, prof. Aleksander Brizzi, Bonifacio Ciancarelli, kom. De Sanctis in kom. Bartoli; Avstrijo pa avstrijski poslanik v Rimu Kwiatkowski, dr. Vischard, dr. Schüller in Rodell Rössler. Za predsednika konference je bil izvoljen dr. svetnik Luccioli.

Jugoslavija

Seja posvetovalne komisije

BELGRAD, 11. Snoči se je nadaljevala v predsedništvu vlade konferenca posvetovalne komisije za sporazum z Italijo. Poleg dr. Matka Laginje in admirala Price, ki je predsedoval, so prisostvovali konferenci tudi dr. Angjelinović, Ružić in kapetan Pešić. Konferenca se je bavila z načinom izvršitve sporazuma.

Posvetovalna komisija stoji na stališču, da se mora z jugoslovenske strani od Italije odločno zahtevati, da se Baroš in Delta takoj izpraznita.

Drugo važno vprašanje, s katerim se je bavila omenjena konferenca, je zadeva ustave reške države. O tem bo poročal šef delegacije dr. Otokar Rybař, ki prispe jutri zjutraj v Belgrad. Tudi vprašanje konzulata na Reki še ni definitivno rešeno.

Konferenca v Nišu

NIŠ, 11. Včeraj so se nadaljevala pogajanja med jugoslovenskimi in bolgarskimi delegati. Seja je bila vrlo burna. Vršila se je dopoldne in popoldne. Ob zaključku so bili delegati zelo nerazpoloženi. Kakor doznava sotrudnik «Pravde», je jugoslovenska delegacija zahtevala od Bolgarje, naj ji izroči glavne krivce, ki povzročajo napade bolgarskih komitskih tolp na jugoslovensko ozemlje.

Konferenca za ureditev pravnih stikov med Čehoslovaško in Jugoslavijo

LJUBLJANA, 11. V petek so bile v Ljubljani na oddelku za pravosodje zaključene meritorne razprave glede pravne pomoči med čehoslovaško republiko in jugoslovensko kraljevino. Razprave so trajale okoli 14 dni. Konferenca je v glavnem razpravljala načelna vprašanja pogodbe, ki zadeva: 1. civilnopravdne, 2. kazensko pravdne zadeve, 3. zadeve eksekucijskega reda, 4. izvensporne zadeve, 5. medsebojne zapuščinske zadeve in 6. izročitev zločincev (razen političnih). Pogajanja v justični palači so potekala v najboljšem redu in soglasju. 9. t. m. je komisija odpotovala v Belgrad, da tam definitivno meritorno in formalno zaključi pogajanja. S popoldanskim belgrajskim brzovlakom so odpotovali v Belgrad: čehoslovaška delegata sekcijski načelnik v ministrstvu pravde dr. Emanuel Spira in tajnik v ministrstvu zunanjih del dr. Karel Wendel, kakor tudi predsednik višjega deželnega sodišča, dvorni svetnik dr. Janko Babnik. Viš. sod. svetnik dr. Prohaska kot tretji delegat čehoslovaške republike je odpotoval v Prago. Univerzitetni prof. dr. Arangjelović, ki kandidira na Protićevi listi za mesto Belgrad, je prispel v prestolico s sodnikom Vodnikom že pred par dnevi. V Belgradu se pogajanja o pravni pomoči te dni definitivno zaključijo.

Jugosloveni za Baroš in Delto

LJUBLJANA, 11. «Jadranska straža» je na svojem občnem zboru poslala centralni vladi in ministru g. Ninčiću v Belgrad resolucijo glede Baroša, Delte in Reke. Po inicijativi veletržca g. Fran Stupice, predsednika tremija trgovcev, so se sedaj temu pridružile tudi korporacije: Trgovska in obrtniška zbornica, gremij trgovcev, zveza gremijev, gremij trgovcev za okolico Ljubljana, zveza industrialcev, bančni sindikat in «Jugoslovenska matica», vsi v Ljubljani in poslale na zgoraj označeni naslov skupno to-le resolucijo: Podpisane korporacije odločno zahtevajo od centralne vlade, da naši delegatje pri pogajanjih z Italijo v Opatiji vstrajajo pri zahtevi, da se takoj izpraznita Baroš in Delta po Italiji in da nikakor in pod nobenim pogojem ne pripuste, da bi se za ta kraja ustvaril kondominij. Baroš in Delta morata brez vsake omejitve biti naša. Istotako naj se vstraja pri zahtevi, da se tudi za Reko ustvari kondominij.

Volilna borba

BELGRAD, 11. Danes dopoldne sta se v Belgradu vršili dve velki zborovanji, in sicer demokratsko v hotelu «Djakovo», kjer je govoril Ljuba Davidović in zborovanje radikalskih disidentov v hotelu «Pariz», kjer je nastopil kot govornik Stojan Protić. Policija je izvršila obsežne priprave, da se preprečijo neredi.

Včeraj dopoldne se je vršila seja glavnega odbora demokratske stranke; seji je predsedoval Ljuba Davidović. Razpravljalo se je o cepitvi demokratske kandidatne liste v užiškem okrožju. Odbor je odobril sklep, da se Radojlo Jovanović izključi iz demokratske stranke.

Spopad v Dalmaciji

SPLIT, 11. V drniškem okrožju je prišlo do spopada med seljaki Gornjega in Dolnjega Krišaka, od katerih so nekateri pristaši Radića, a drugi radikalne stranke. Posredovanju policije je uspelo, da se ni prelivala kri. Več kmetov je aretiranih. Na zborovanju, ki ga je priredil dr. Trumbić, je prišlo do spopada z radićevci. Pri tej priliki je kandidat Radićeve liste Rašica izpalil 2 revolverska strela, zaradi česar ga je policija prijela in izročila sodišču.

Zemljoradniške kandidature

BELGRAD, 11. Zemljoradniški glavni odbor je zbral podatke o kandidaturah zemljoradniške stranke v niškem in moravskem okrožju in v Dalmaciji. Zemljoradniki so postavili vsega skupaj 259 kandidatov, od teh je 212 poljedelcev in 47 intelektualcev. Po poklicu so 4 zdravniki, 4 profesorji, 4 inženirji, 2 učitelja, 15 aktivnih uradnikov, 2 novinarja, 5 agronomov, 5 ekonomov in 2 člana privrednih slojev.

Čehoslovaška

Stavka rudarjev v Ostravi

PRAGA, 12. Danes predpoldne so stopili rudarji ostavsko-karvinske premogonosne kotline v stavko v znak protesta proti nadaljnemu znižanju plač, ki se je izvršilo, kjlub temu da cenik najglavnejših življenskih potrebščin tega novega znižanja nikakor ne opravičuje.

Otvoritev praškega velesejma.

PRAGA, 12. Včeraj je bil otvorjen VI. semenj vzorcev, katerega se udeležuje 2053 razstavljalcev. Največ mest zavzema stavbinska industrija, dalje pohištvo, tkanine, poljedelski stroji in papir. Predvideva se že sedaj velik naval tujcev.

Poljska

Škof Sapiech in nadškof Teodoroviev odklonila senatorsko čast

VARŠAVA, 12. Rimsko-katoliški škof Sapiech in armenski nadškof Teodoroviev, ki sta bila izvoljena za senatorja, sta to čast odklonila.

Francija

Poincaré o zadnjih dogodkih v zasedeni Nemčiji

PARIZ, 12. Pri nekem slavnostnem obedu državnega udruženja lovcev (chaussers) je imel Poincaré govor, v katerem se je spominjal slavnih činov, ki so jih oddelki lovcev izvršili tekom vojne ter je dodal, da so bili najbolje sigurni varuhi zmage in miru, spominjajoč se njihovega nastopa v Šlezviku in v Gornji Šleziji. Dejstvo, da danes francoske in belgijski čete skupno nastopajo, da zagotovijo varnost Francije in popravo za opustošene kraje, mora privesti Nemčijo do spoznanja, da ni nobenemu narodu dovoljeno kršiti nekaznjeno slavnostne obljube ter smatrati mirovne pogodbe kot kose papirja. Govoreč o dvojnem umoru v Bueru je Poincaré izjavil, da bo zločin kaznjen brez milosti in da bodo žrtve maščevane; dodal je, da bo danes proučil z generalom Degoutte ukrepe, s katerimi bi se potisnili naklepi in rovarenja nemških nacionalističnih skupin.

Ovadba proti časniku «Humanité»

PARIZ, 12. Vojni minister je predložil ovadbo proti časniku «Humanité», radi člankov, ki jih je zadnje dni objavil in s katerimi je hotel deželi odvzeti vse zaupanje v moralo francoske vojske in podpirati ljudski odpor v okrajih sahrske kotline. Ravnatelj časnika je bil poklican pred sodišče in je tam izjavil, da prevzame radi dotičnih člankov vso odgovornost.

Anglija

Ratifikacija pogodbe Gogley - Payot

LONDON, 12. Neka uradna nota javlja: Angleška vlada je ratificirala pogodbo medGodleyem in Payotom, ki se nanaša na železniško prevažanje črez angleško zono. Obenem poroča agencija «Reuter»: Anglija je nemški vladi naznanila pogodbo med angleško in francosko vlado, po kateri je dovoljeno Francozom uporabljati železnice v angleški zoni v Porenju.

Anglija ne odklanja novih pogajanj s Turki?

LONDON, 12. Listom javljajo iz Carigrada: Mnenje turških političnih krogov je, da bo angleška vlada prisostvovala konferenci, ki se bo najbrže vršila na Prikupu.

Nemčija

Nemški odgovor na francosko noto od 8. februarja — Berlin očita Parizu, da laže!

BERLIN, 11. Wolffov dopisni urad je objavil uradno noto, ki je nemški odgovor na francosko noto od 8. marca, s katero je Francija odgovorila na nemško spomenico od 15. februarja. Nemška nota pravi, da ni resnična trditev francoske vlade, da bi bila reparacijska komisija sklenila kakršnokoli odločitev glede nemške prošnje za odlog. V vsem 1922. letu ni bilo nikake tozadevne odločitve — nadaljuje nota — in Nemčija je plačevala naložene ji dajatve tudi po koncu l. 1922. Zraven tega je reparacijska komisija s svojim sklepom od 26. novembra prepustila odločitev glede dajatev v gotovini zavezniškim vladam. Sicer pa bi bila Nemčija izpolnila svojo dolžnost, kajti izjavila je, da je pripravljena plačati zastanek, ki je znašal 24 miljonov mark v zlatu. Tudi trditev, da je predvideval že sporazum sklenjen v Spai zasedbo ruhrskega ozemlja in da Nemčija ni protestirala, je neresnična. Nemčija je podpisala ta sporazum s pridržkom glede člena, ki se nanaša na zasedbo ruhrskega ozemlja. Kar se tiče londonskega ultimatuma iz l. 1921., pravi nota, da je nemško odposlanstvo najodločneje protestiralo proti določbam ultimatuma, ki so se tikale ruhrskega ozemlja in da je po sprejemu ultimatuma s strani Nemčije vprašanje zasedbe postalo brezpredmetno. Francoski poskus, da bi upravičila zasedbo s splošnim zadržaniem Nemčije v zadevi obvez, ki jih nalaga versailleska pogodba, ne drži, kajti francoska napoved zasedbe od 10. januarja temelji na dveh sklepih reparacijske komisije. Izjava naglaša dalje, da bi Nemčija morala dati na podlagi sporazuma v Spai do konca l. 1922. 52 miljonov ton premoga, med katerimi jih je Nemčija 49.9 v resnici izročila. Zastanek, ki je neznaten, je nastal le vsled tega, ker se je dotična količina neupravičeno odklonila pod pretvezo, da je bil premog slabe kakovosti. Tudi navedbe glede celokupne vrednosti nemških dajatev so netočne, kajti v resnici znašajo dosedanje nemške dajatve 49 miljonov mark v zlatu. Poskus, da bi se zasedba brez sodelovanja drugih držav upravičila s tem, ker se je Anglija odrekla pravici do zasege nemškega imetja, je le slab dovtip, kajti ta angleška odreka ni povzročila nikakega protesta z nemške strani. Trditev, da je postopanje zasednih čet posledica postopanja nemških čet ob času vojne na francoskem ozemlju, ni logična, ker navaja francoska nota od 8. februarja kot vzrok rekvizicije premoga in ločitve ruhrskega ozemlja od Nemčije pasivni odpor, katerega omenjena nota proglaša za kršitev versailleske mirovne pogodbe. Ob zaključku naglaša nota, da je raztegnitev odlokov komisije za Porenje na zasedeno ozemlje nezakonito in da tvori zasedba Offenburga in Appeweilerja kršitev mednarodnega prava.

Morilci dveh Francozov niso še prijeti.

BERLIN, 12. Wolfov dopisni urad javlja, da niso bili še prijeti krivci umora nad dvema Francozoma v Bueru. V Westerholtu je bil od neznanca ubit francoski stražnik. Vsled ukaza francoskih oblastev je bil prepovedan nočni promet na cesti Buer — Westerholt.

Ruhrska kotlina

Ponovna preiskovanja in zaplenitve Nemško ljudstvo resignirano — Umor dveh francoskih vojakov

PARIZ, 12. Iz Düsseldorfa se poroča. Pri preiskavi v tiskarni Raybe so francoska oblastva zaplenila nebroj propagandističnih in protifrancoskih spisov.

Te dni so stavkujoči železničarji v Mainzu in Landau-u dobili plačo za mesec april; vsak železničar je prejel od 300 do 400 tisoč mark. V promet je došlo 179 potniških, 42 tovornih in 11 vojaških vlakov; promet v kilometrih se računa nad 22.500 km.

V Düsseldorf je dospel vojni minister Haginot, da obišče in pregleda vojsko. Vsa oblastva ter vsi francoski in belgijski funkcionarji so dobili nalog, da nastopajo napram ljudstvu z vso natančnostjo. Ljudstvo je vidno bolj in bolj utrujeno, posebno v zadnjem času se je popolnoma vdalo v usodo.

Agitatorji, ki jih še vedno pošilja nemška vlada, skušajo na vse pretege, da bi zaprečili sprejemanje nemških delavcev s strani Francozov in Belgijcev.

RECKLIGHAUSEN, 12. Včeraj so našli pred Buerom umorjena dva francoska vojaka. Zdravniška preiskava je dognala, da sta bila ustreljena iz samokresov.

Dospel je vojni minister Haginot, ki je položil umorjenima na prsa križ reda «Legion d'honeur». Pri tem je imel vznešen govor, v katerem je med drugim izjavil, da slični atentati ne morejo ostati nekaznovani. Taki zločini proti francoskim vojakol zahtevajo neizprosne represalije. Nikdar ne bomo dopuščali, je rekel dalje da se kri naših hrabrih vojakov nekaznjeno preliva.

Umor je razburil vsa oblastva, ki so postavila na noge ogromen policijski aparat, da izsledijo krivce.

Po zadnjih vesteh je bil razorožen neki redar, ki je osumljen, da je sodeloval pri tem umoru.

Umor dveh francoskih vojakov.

PARIZ, 12. Agencija Havas poroča: Na cesti, ki pelje v Buer, pri Rechlinghansenu so našli umorjenega nekega francoskega podčastnika in nekega višjega agenta pri tehničnem oddelku. Preiskava je dognala na truplih, da sta bila ustreljena iz samokresa.

Župan, policijski načelnik in dve uplivni osebi v Bueru so bili aretirani in pridržani v zaporu kot talci. Izdano je bilo povelje o zapretju vseh kavarn in kinematografov, policijska ura je določena na 19. uro. Oblastva z vso vnemo ter z veliko strogostjo zasledujejo krivce. Na sumu je tudi neki bivši redar. Bil je aretiran.

Turčija

Turški protipredlogi

LONDON, 12. Agencija «Reuter» objavlja izpis glavnih izprememb mirovne pogodbe v Lausanni, katere se nahajajo v turških protipredlogih: Izvršitev člena 12 v prvem delu pogodbe v Lausanni bi bila izpremenjena z dopolnilnim paragrafom, po katerem bi morali po ratifikaciji pogodbe s strani turške narodne skupščine, in ne da bi čakali na ratifikacijo ostalih treh držav, zavezniki takoj izpraznili del turškega ozemlja, ki ga imajo v posesti.

V prvem odseku za teritorialne klavzule predlagajo Turki odpravo naziva «desni breg reke Marice», mesto tega naj se imenuje «črta Thalwey ali pa zgornji tek reke Marice», kateri naj služi za mejo z Grško. Kar se tiče meje v Iraku, predlaga turška vlada, naj se meja prijateljsko določi med Turčijo in Angleško in sicer v dobi 12 mesecev. V slučaju, da ne pride do sporazuma naj se vprašanje predloži Zvezi narodov.

Druge teritorialne klavzule določajo: Turčija zahteva zase otočič Merken, ki leži pri Jenedu. in otok Ad Kalek.

Turki hočejo, da se členu 17 doda klavzula, s katero se Turčijo razbremenuje od vseh obvez turških posojil garantiranih v egiptovskih tributih. Nadalje zahtevajo, da se člen 26 tako spremeni, da se drugi pogodniki popolnoma odpovejo kapitulacijam v Turčiji in gospodarskemu ter finančnemu poslovanju vsebovanem v kapitulacijah.

Japonska

Kitajska zahteva od Japonske Port Arthur.

PECHING, 12. Kitajska je japonski vladi odposlala uradno noto, s katero ji sporoča, da se želi pogajati o povrnitvi Port Arthurja in o drugih problemih, ki so bili sproženi pri pogajanjih v letu 1915, katere pa je kitajski parlament anuliral.

Grška

Nesreče na morju

ATENE, 12. Vsled neprestanega neurja in toče, ki razsaja te dni po Egejskem morju, ponovno prihajajo vesti o ponesrečenih ladjah. Javlja se, da se je potopil pri Psytlal ji vlačilec «Sonbra». Pri tej nesreči je utonilo mnogo ljudi. Po zadnjih poročilih se je od 400 potnikov utopilo 150 oseb, med katerimi 2 častnika.

Avstrija

Štedenje v Avstriji

DUNAJ, 12. Po zadnjih številkah, objavljenih od avstrijske vlade znaša celokupno število funkcionarjev in uradnikov odpuščenih po 12. oktobru 1922 do 3. marca 1923.: 30.409.

Reka

Slavnostna splovitev ladje na Reki

REKA, 12. Včeraj zjutraj je bila v kvarnerski ladjedelnici spuščena v morje ladja «Istria», katera je zgrajena po načrtih pomorsko-ženijskega polkovnika inž. Bonfiglietti. Ta dogodek je nudil priliko za veliko patriotično slavnost. Prisotna sta bila italijanski poslanik comm. Castelli in general Spreafico.

DNEVNE VESTI

O «krizi» v trgovski zbornici. V nedeljski številki smo posneli iz «Ere Nuove» izvajanja, ki očitujejo, kako vznemirjen je ta list, ker se v trgoski zbornici pojavljajo navzkrižja med zastopniki industrije in zastopniki trgovine, vsled česar se je morala odložiti prva seja po izvolitvi novega predsednika. Izjava, ki jo je predsedstvo zbornice poslalo listom pravi da ni nobenega razloga za razburjanje. Seja da se je odložila samo zato, ker še niso dovršene «študije» za preosnovo notranjega pravilnika zbornice, ki je bila postavljena na dnevni red javne seje. Čudno res, da je predsedstvo stavilo na dnevni red to točko in da ni vedelo, da «študije» niso še dovršene! Razlaga predsedstva — že je veljavna — ne bi bila posebno laskava za predsedstvo. Nedeljska «Era Nuova» pripominja k tej izjavi, da jo rada sprejema na znanje, ker le želi, da bi ne bilo nobenega navzkrižja, ki bi moglo kaliti enotnost delovanja tega «našega udruženja, ki je znalo doslej razvijati tako plodnosno delo za gospodarske koristi Trsta». To je sicer lep poklon za trgovsko zbornico, ne pa za «Ero»! Kajti, če je svoja dolgovezna izvajanja napisala brez nobene stvarne podlage, bi bilo to — da se blago izrazimo — zelo lahkomiselno. Če pa jo je imela, ni ta umik le s par frazami posebno slaven.

Raznaroditi se ne damo! Tako kliče «Istarska Riječ» na naslov naše države. Kakor skrbi ona za svoje brate v drugi državi, naj ta — mati skrbi tudi za svojo deco — za svoje državljane! Če pa bo ta mati — mačeha, potem tudi otroci ne bodo pravi otroci! Oblastniki naj ne računajo s tem, da je naše število neznatno napram njihovemu! Ne. Mi smo od velikega narodnega telesa — veja velikega slovanskega debla. Narod smo s svojo kulturo. Spoznavati nas morate, če nas hočete razumeti! Tudi mi Slovani — vsi brez razlike — smo bili in smo tudi sedaj v težkih borbah. Znali smo kljubovati našim nasilnikom in jih pobijati. Srbski narod je ječal 500 let pod Turčinom, vendar ga niso raznarodili! Hrabri Črnogorci niso izgubili ljubezni do svojega jezika in rodu, niso izgubili vere, četudi so zato trpeli najstrašnejše muke. Istega rodu in jezika, istega značaja, iste duše in srca smo tudi mi Jugosloveni pod Italijo. In mi smo kljubovali tudi raznarodovanju Avstrije. Čim bolj nam kratite naše narodne pravice, tem bolj se bomo zavedali vsega onega, kar je naše, tem bolj bomo ljubili svojo narodno imovino, tem tesnejše se bomo občutili spojene k svoji narodnosti in svojemu slovanskemu ponosu, od katerega ne odnehamo pod nikakim pogojem! Rušiti nam morete naše prosvetne hrame, mi pa jih bomo postavljali še več v svojih srcih!

Dve leti zapora radi — ricinovega olja! Dne 10. t. m. so sedele v Milanu na zatožni klopi tri osebe, ker so dogovorno in nasilno komunistu Antonu Bolzaniju dale piti — čašo ricinovega olja! Z ozirom na to, da obtoženci še niso bili kaznovani, je zastopnik obtožbe predlagal najmanjšo odmero kazni: tri leta zapora. Sodišče jim je pricodilo vsakemu **dve leti**, upoštevajoč olajševalne okolnosti!

Različni kr. odloki tičoči se javnega pouka so bili, kakor poroča agencija Stefani, te podpisani in odobrujejo sledeče od naučnega ministra Ivana Gentile predložene ukrepe: Pravilnik za natečaje za mesta vladnega didaktičnega ravnatelja. Sistemizacija osobja, ki bo končalo svojo dosedanjo službo na podlagi kr. odloka z dne 31. decembra 1922 št. 1679. Odprava kr. učiteljiških tečajev. Nove odredbe za učiteljske natečaje. Upokojenje in opustitev vseučiliščnih profesorjev, načelnikov zavodov in srednješolskih knjig. Preustroj akademije «della crusca». Ustanovitev 40 brezplačnih mest pri ženskem vzgojevališču S. Demetrio v Zadru. Odprava obveznih nadzorovanj se strani načelnikov zavodov in srednješolskih profesorjev. Sprememba odredeb nanašajočih se na sposobstvene ispite za poučevanje na nemških srednjih šolah. Ustanovitev državnega zavoda za telesno vzgojo. Novi doprinosi lokalnih juridičnih oseb za vzdrževanje srednjih šol. —

Pristojbina na izdelovanje sodovice. Finančni tehnični urad v Trstu nas prosi, da objavimo: Uradni vestnik prinaša odlok, s katerim je raztegnjena na nove pokrajine pristojbina na proizvajanje ogljikokislih vod in ki stopi v veljavo dne 13. aprila t. l. Vsled tega so vsi tisti, ki se bavijo s to industrijo obvezani, tudi če so eventuelno zadostili predpisom odloka gen. civ. komisarijata z dne 8. avgusta 1921 št. 6033/1625, da takoj naznanijo finančnemu tehničnemu uradu (Ufficio tecniko di finanza) v Trstu obstoj svojih obratov na posebni za to določeni poli, katero lahko dvignejo pri kraljevemu poveljstvu finančnih stražnikov, pri katerem lahko nato tudi oddajo izpolnjeno polo. Kdor opusti naznanitev ali poda neresnične izjave, je podvržen denarni globi, ki znaša dvojni do desetkratni znesek, za katerega se je davčna oblast osleparila ali skušala osleparili.

Gibanje med državnimi vpokojenci. Društvo državnih vpokojencev sklicuje izredni občni zbor, h kateremu so vabljeni tudi nečlani, in ki se bo vršil 18. t. m. ob 10. uri v dvorani Roma v ulici G. Carducci št. 12. Edina točka dnevnega reda je: Skrčenje državnih pokojnin.

Pozdrav vojakov. Odhajajoč v vojaško službo, kličemo vsem zavednim Šentjakobčanom, ter vsem prijateljem in znancem naš krepki zdravo! Ivančič J., Kobal A. Kravos Sr.

Prošnja. Pred kakimi par meseci se je v Herpeljah izgubilo devet ovac, sedem mladih — iz lanskega leta — in dve stari. Vse so bile bele. Lastnik teh ovac prosi, naj bi mu sporočil, kdor bi kaj vedel ali čul, kam je zašla ta žival. Pisati je na naslov: Josip Godina v Herpeljah št. 51.

Društvene vesti

«Šolsko društvo» podružnica pri Sv. Ivanu ponovi šaloigro trodejanko «Stari grehi» v nedeljo 18. t. m. v Narodnem domu. Začetek ob 4. uri popoldan.

Tržaško kolesarsko društvo ima danes sejo. Vabijo se odbornike in odsek. Člani dobrodošli. — Predsednik.

Tržaško kolesarsko društvo sklicuje za četrtek 15. t. m. ob 7 uri zvečer sejo in sestanek članov. Docela nepotrebno je še posebej označati važnost seje in sestanka, na katerih je obravnati nešteto zadev, kot je: prememba pravil, najem lastnih društvenih prostorov, reorganizacija društva in s tem v zvezi predpriprave za društveni občni zbor, ki se bo vršil še tekom marca. Potrebna je torej navzočnost odbora, odseka in čim več članov. Naprošeni so posebej še oni, ki se mislijo udeleževati v tekočem letu dirk, da **gotovo** pridejo. — Tajnik.

Iz tržaškega življenja

Dve aretaciji. Včeraj sta bila aretirana radi tatvine dva moška: Loporgia Alojzij, star 34 let, stanujoč v ulici S. Maurizio št. 2, in Miklavž Colela, star 25 let, brez stalnega bivališča.

Prevrtana železna blagajna. V noči od sobote na nedeljo so vdrli neznani vlomilci v urade transportne družbe «Praga» v ulici Valdirivo št. 30 ter prevrtali veliko železno blagajno. Iz nje so pobrali 5.000 lir v gotovini.

Tatovi «obiskali» dve slovenski šoli: pri Sv. Jakobu in v Škednu. V noči od sobote na nedeljo so vdrli neznani zlikovci v slovensko šolo pri Sv. Jakobu. Odnesli niso ničesar.

Isto noč so vdrli morda isti tatovi v slovensko šolo v Škednju. Tudi iz te šole niso odnesli ničesar.

Tatovi so brškone zavohali, da leži v takozvani šolski zadrugi denar. Zato so si ga hoteli privoščiti. Toda sreča jim ni bila mila, da bi ga iztaknili in tako so morali oditi z dolgim nosom.

Ponovne tatvine na državni železnici. Uprava državnih železnic je ugotovila, da že delj časa zmanjkujejo iz železniških voz velike množine raznega blaga. Stvar je bila naznanjena kr. orožniški postaji v ulici dell' Orologio. Orožniki so se začeli zanimati za zadevo; po daljšem preiskovanju se jim je posrečilo priti tatovom na sled Kmalu so bili vsi pod ključem; ti so železniški uslužbenci in sicer: Anton Salia, star 26 let, stanujoč v Škorklji Sv. Peter št. 39, železniški sprevodnik; Alojzij Salvaneschi, star 29 let, stanujoč v ulici Economo št. 5, vlakovodja; Josip Mazzioli, star 38 let, stanujoč v Rojanu št. 20, sprevodnik, in Peter Bosmini, star 23 let, stanujoč v Rojanu št. 2, tudi sprevodnik. Poleg njih sta bili aretirani tudi dve ženski in sicer: Ivanka Viola, stara 22 let, stanujoča v ulici Economo št. 5, in Ivanka Girardello, stanujoča v ulici Economo št. 5. Omenjeni sta namreč shranjevali ukradeno blago. V zadevo je zamotan tudi neki Alojzij Ventrellini, star 44 let, vratar, stanujoč v ulici Milano št. 13. Tudi ta je bil aretiran. Vsi aretiranci se nahajajo v zaporu v ulici del Coroneo. V stanovanju Antona Salia je policija zaplenila nekoliko ukradenega blaga.

Poskušen samomor. Včeraj zjutraj so nekateri stanovalci hiše št. 30 v ulici Rossini našli na stopnicah v četrtem nadstropju žensko, staro približno 60 let, ki se je zvijala na tleh v strašnih bolečinah; imela je usta polna pen in okrog nje se je razširjal oster duh po karbolni kislini. Ljudje so na prvi pogled razumeli, da se je ženska zastrupila. Skušali so ji pomagati, medtem ko je nekdo telefonično pozval rešilno postajo. Z avtomobilom te poslednje, je zdravnik prihitel na lice mesta; dal je nesrečnico prepeljati v mestno bolnišnico. Njeno stanje je nevarno. Vzroki, ki so jo prisili k obupnemu koraku, niso še znani. Tudi ni bilo še mogoče žensko identificirati; po njeni zunanjosti je soditi, da je ženska branjevka.

Hotel je umreti. V svojem stanovanju v zagati del Pane št. 7, se je hotel zastrupiti neki Josip Borghese, star 60 let. V to svrho je včeraj opoldne izpil precejšnjo količino solitrove kisline. Njegovo stokanje je pa še pravočasno vzbudilo pozornost sosedov, kateri so nemudoma pozvali rešilno postajo. Z avtomobilom omenjene je bil nesrečnež prepeljan v precej nevarnem stanju v mestno bolnišnico. Zdi se, da si je hotel mož vzeti življenje zaradi bede in bolezni: ima namreč desno roko pohabljeno.

Mnogoštevilne nesreče z motornimi kolesi. O priliki kolesarskih dirk, ki so se vršile preteklo nedeljo, se je zgodilo več nesreč.

Karel Valfich, star 17 let, stanujoč v ulici XXX Ottobre št. 5, je padel s kolesa in si pri tem zlomil desno nogo. Rešilna postaja mu je podala prvo pomoč, nato je bil nesrečni kolesar prepeljan v mestno bolnišnico.

Z motornega kolesa je padel neki August Suricevich, star 38 let, stanujoč v ulici Scipio Slataper št. 10. Prepeljali so ga v mestno bolnišnico, kjer so mu zdravniki obvezali razne rane na glavi in ugotovili, da si je mož pretresel možgane.

Ista nesreča je doletela nekega Valeria Gregorich, starega 23 let. On se je pri padcu z motornega kolesa pobil na glavi in rokah.

Na bazoviški cesti je padel s kolesa neki Viktor Cesca, star 21 let, stanujoč v ulici della Guardia št. 13. Pri tem je dobil težke poškodbe po vsem telesu. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Na rešilno postajo se je zatekel premogar Josip Daris, star 27 let, stanujoč v ulici Pasquale Revoltella. Zdravnik mu je povezal rane na raznih delih telesa, katere je dobil pri padcu z motornega kolesa.

Aretiran žepar. V nedeljo je bil aretiran pri Sv. Andreju brezposelni Ignacij Vaccari, star 33 let, stanujoč v ulici Tommaso Luciani št. 9, ker je izmaknil trgovcu Josipu Beltrame listnico z večjo svoto denarja. Aretiranec je izpovedal na policiji, da ga je prisilila beda, da je ukradel denar.

Vesti z Goriškega

Tolmin. Tolminsko učiteljsko društvo bo zborovalo dne 18. t. m. Začetek ob 8 h v ljudski šoli pri Sv. Luciji. Vsi na krov! — Odbor.

Vesti iz Istre

Tominje. (Pojasnilo k dopisu o «Strani rodbinski drami). Z ozirom na dopis pod tem naslovom, ki smo ga objavili v 58. številki našega lista od 9. t. m., smo prejeli iz Tominja pojasnilo, v katerem se podatki v prvotnem poročilu popravljajo v toliko, da ni oče naznanil sina financi glede skritega žganja, temveč da se je sin sam ovadil v pijanosti v gostilni pri Matetu v Trnovem, in sicer v pogovoru z nekim civilno oblečenim finančnim poročnikom. Zato da je moral ubijalec plačati 50 lir globe. Ubijalca tudi niso še našli ne živega ne mrtvega (obešenega). Na koncu pravi dopis dobesedno: «Vsi žalujemo po starem možu, ki je dosti napravil in se trudil za korist vse vasi. Žalujoči Tomenci.» (Op. ur. Priobčujemo glavno vsebino tega dopisa, ker nam je kot vestnim obveščevalcem naše javnosti predvsem za resnico in zato, da se nikomur ne dela s poročili kaka krivica, mrtvim seveda še manj kot živim. Pripominjamo pa, da bi se morala pri takih popravkih podpisati ena ali več določenih oseb ali pa županstvo. Na ta način postane popravek mnogo tehtnejši in predstavlja obenem za uredništvo gotovo jamstvo, da z njega objavo ne napravi druge krivice, ki se je tudi mora izogibati, namreč krivice napram svojemu rednemu poročevalcu.)

Borzna poročila.

Tečaji:

Trst, 12. marca 1923

Jadranska banka	99
Cosulich	313
Dalmatia	377
Gerolimich	1290
Libera Triestina	382
Lloyd	1405
Lussino	635
Martinolich	124
Oceania	120
Premuda	346
Tripcovich	281
Ampelea	500
Cement Dalmatia	338
Cement Spalato	256

Valuta na tržaškem trgu.

Trst, 12. marca 1923

ogrske krone	0.65	0.70
avstrijske krone	0.0290	0.0310
češkoslovaške krone	62.50.—	62.-0
dinarji	21.80.—	21.90
leji	9.75.—	10.25
marke	0.0975	0.1050
dolarji	20.75.—	20.90
francoski franki	126.20.—	126.60
švicarski franki	388.—.—	892.—
angleški funti papirnati	98.—.—	98.30

Mali oglasi

se računajo po 20 stot. beseda. — Najmanjša pristojbina L 2.—. Debele črke 40 stot. beseda. — Najmanjša pristojbina L 4.—. Kdor išče službo, plača polovično ceno.

STAROZNANI SEMENJ sv. Jožefa za živino in kramarsko blago bo v torek, dne 20. marca v **Komnu.** 369

ENONADSTROPNA hiša z malim zemljiščem, pripravna za gostilno, se proda pod ugodnimi pogoji v Sv. Luciji ob Soči št. 14. Natančna pojasnila se dobijo istotam. 373

POSESTVO, oddaljeno 3 km od Ljubljane, prodam iz prosti roke radi selitve. Posestvo se nahaja na zelo prometnem kraju, na križišču cest. V hiši se nahaja stara gostilna s trafiko. (Trgovina z mešanim blagom se je pred par leti radi družinskih razmer opustila.) Hiša je tudi pripravna za vsakega obrtnika, ker se tudi danes vrši v njej večja obrt. Le resni reflektanti naj se obrnejo direktno na lastnika: Miško Kavčič, Koseze pri Ljubljani. 374

POSTELJE L 90, chiffoniers 220, nočne omarice 50, vzmeti, žimnice iz morske trave in polvolne, popolna soba L 900. — Fonderia 3 375

OBČINA VRABČE nad Vipavo išče občinskega tajnika. Plača po dogovoru. Nastop službe takoj. župan: Suša. 342

ŽELEZO IN KOVINE, steklenine in vreče se kupujejo po najvišjih cenah. Ulica Economo št. 4 na dvorišču 358

SLUŽKINJA, krepka, zdrava se išče za majhno družino. Dobra hrana in mesečna plača L 120.— Pendice Scorcola 353, Villa Emilia. 360

ŠIVALNI STROJ «Singer» zajamčen, se proda. Coroneo 1, mehanik. 561

KUPUJEM žaklje vsake vrste. Zaloga via Solitario 21, Marija Bubnič 365

KROMPIR za seme se dobiva v ul. Valdirivo 23, Reja 370

POZOR! Krone, korale, zlato, platin in zobovje po najvišjih cenah plačuje edini grosist Belleli Vita, via Madonnina 10, I. 32

ZLAT, srebrn in papirnat denar se kupuje in prodaja po zmernih cenah. Menjalnica via Giacinto Gallina 2, (nasproti hotela Moncenisio). Telefon 31-27. Govori se slovensko. 25

KRONE in goldinarje plačujem dve stotinki dražje, nego drugi kupci. Via Pondares št. 6, I. 44

! KDOR HOČE KAJ KUPITI KDOR HOČE KAJ PRODATI KDOR IŠČE SLUŽBE, ITD. INSERIRAJ V »EDINOSTI« !

†

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša ljubljena soproga, mati, sestra, tašča

Antonija Sancin

(Čočo)

11. t. m., ob 11. uri, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice se bo vršil danes, 13. t. m., ob 16. uri, iz mestne bolnišnice na pokopališče v Škedenj.

ŠKEDENJ, 13. marca 1923.

Ivan, soprog.
Ivan, sin. Uršca por. Fabris, hči.
Ivanka, sinaha, Fabris, zet, Lovre, Josip, Ivan, brat je, in ostali sorodniki. 28:3

Novo pogrebno podjetje Trst. Corso V. E. III. 47.

Prostovoljna javna dražba.

Dobra vodna žaga na Gorenjskem v Ribnem pri Bledu se da za sedem let v najem. Žaga obratuje z beneškim jermenom, z dvemi listami, s cirkularjem, na stalni vodi s 6 m padcem in turbino. Okolica bogata na lesu. Ugodne zveze tudi z Italijo. Zajamčen plodonosen obrt. Pojasnila da tvrdka P. Higersperger v Celju, Gregorčičeva ul. 3, v Radovljici gosp. odv. dr. Ivan Dobravc in v Ljubljani odvetnik dr. Adlešič, Sodna ul. Dražba se bo vršila dne 28. marca t. l. ob dveh pop. v pisarni odv. dr. Aleščica. Sodna ulica, Ljubljana. 119

ZOBOTEHNIK

R. COVACICH

sprejema zopet od 9—13 in od 15—19

Trst, Via Valdirivo 33

(nasproti kavarne „Roma“

Štev. 1961/22.

RAZGLAS.

Županstvo Tolmin daje v znanje, da se obnovijo v Tolminu dovoljeni sejmi manufakturnega blaga, drobnarije in raznih gospodarskih potrebščin.

Ti sejmi se bodo vršili vsako leto:
na dan sv. Jurija, dne 23. aprila;
prvo nedeljo po sv. Rešnjem telesu in
na dan sv. Matevža, dne 21. septembra.

Ako pade sv. Jurij na nedeljo 23. aprila ali sv. Matevž na nedeljo 21. septembra, se vrši sejm drugi dan, t. j. v ponedeljek.

Ob enem se daje v znanje, da se vršijo od prvega tekočega meseca marca predpoldne sejmi za prodajo mladih prešičev, kakor pred vojnim časom.

TOLMIN, dne 9. marca 1923.

(115) Za župana: J. Mrak.

Najvišje cene plačujem za

KOŽE

kun, zlatic, lisic,

dihurjev, vidr, jazbecev, mačk, veveric, krtov, divjih in domačih zajcev.

D. WINDSPACH

Trst, Via Cesare Battisti št. 10 II. nadstr., vrata 16 35

Sprejemajo se pošiljatve po pošti.

Srebrne krone in zlato plačujem po najvišjih cenah

ALOJZIJ POVH

Trst, Piazza Garibaldi št. 2

8 (prej Barriera)

Najstarejši slovenski denarni zavod.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

uraduje v svoji lastni hiši

ulica Torrebianca štev. 19, I. n.

Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tekoči račun in vloge za čekovni promet, ter jih obrestuje

po 4%

večje in stalne vloge po dogovoru.

Daje posojila na vknjižbe, menjice, zastave in osebne kredite. — Obrestna mera po dogovoru.

Uradne ure za stranke od 9 do 13.

Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt

Št. telef. 25-67.

Inserirajte v „Edinosti“

PODLISTEK

WILKIE COLLINS:

Gospa v belem 23

IZPOVEDBE WALTERJA HARTRIGHTS-A.

Prečitala ga je pazljivo, nato je prijela prvič odkar jo poznam sama mojo roko. Bolj kot vse njene besede me je uverilo to o njenem prijateljstvu. Nežno mi je povedala, kako si pridobim dovoljenje za odhod. In nič nisem čutil impertinentnega pisma moža, globoko sem čutil le žensko ljubeznivost.

Nato smo šli proti pristavi.

Na potu sva se domenila, da pojde gospodična Halcombe sama v hišo, jaz pa da počakam zunaj in me pokličejole, če bo treba. To sva sklenila, ker sva se bala, da bi moja prisotnost, potem kar se je snoči dogodilo na pokopališču, zopet obudilo nervozni strel pri Ani Catherick in bi se ji še podvojila besnost napram tuji dami. Bil sem popolnoma pripravljen, jo precej dolgo čakati. Na moje začudenje pa ni minilo niti še pet minut, ko se je gospodična Halcombe vrnila.

Ona Catherich je odšla, je dejala. —

Pri stari gospe nisva mogla izvedeti mnogo. Zjutraj je zapustila gospa Clements z Ano njeno hišo, ne da bi navedla vzroka njenega nepričakovanega odhoda; povedala ni niti kam odpotuje.

Šinoči je padla Ana v nezavest.

Ji je kdo kaj storil, ji je kdo kaj pripovedoval, je vprašala gospodična Halcombe ostro?

Ne, je odvrnila gospa Todds.

Pripovedovale smo si novice. Moja hčerka, ki služi v Limmerigde House, nam je pravila razne novosti.

Se je omenilo morda slučajno, sem prevzel jaz besedo, da pričakujejo v Limmerigde obisk.

Seveda, je odvrnila žena.

Je omenila tudi, kdo pride na obisk?

O da, gospod, je pojasnila. Ravno, ko je hči izpregovorila ime gospoda Percivala Glydea, je padla Ana v nezavest. —

Čez par trenotkov sva bila na prostem in sva se spogledala.

Dvomite sedaj, gospodične Halcombe?

Gospod Percival Glyde mora ta dvom pregnati, ali pa ne bo Lavra nikdar njegova žena! je odgovorila.

Drugo jutro je prispel gospod Gilmore.

Po svoji zunanjosti je bil pravo nasprotje temu, kar si predstavljamo pod starim advokatom. Bil je cvetočega obraza; njegovi beli lasje so bili precej dolgi in skrbno počesani; njegova črna suknja in vse kar je imel na sebi, mu je krasno pristojalo; bela ovratnica je bila skrbno privezana in njegove rokavice bi lahko našel vsak modni pridgar.

Njegovo obnašanje se je prijetno odlikovalo s finostjo stare šole olike, poživljeno je bilo s prijetno ostrostjo in gibčnostjo moža, ki ga opravki silijo, da vztraja pri svojih zmožnostih. Biti mora sangvinistične narvi z ugodnimi razgledi ob vstopu v življenje, z dobro kariero o silovitem in prijetnem blagostanju; prijeten, delaven od vseh spoštovan starček; — to so bili vtisi, ki jih je napravil name, ko sva se predstavila.

Anonimno pismo ga ni vznemirilo preveč. Po zanesljivem služabniku je zvedel na postaji da sta vzeli obe gospe listka za Carlisle. Meni ni preostajalo nič druzega in sklenil sem odpotovati še isti popoldne. O mojem slovesu naj molčim. Naj zadostuje, da povem samo, da sem doumel v tistem trenutku vso Lavrino skrivnost.

Gospodična Halcombe me je prijela za obe roki, možato mi jih je stisnila — njene črne oči so bliščale — njena temna lica so globoko zardela — energija obraza ji je žarela prekrasno v čisti luči njenega velikodušja in sočutja.

Zaupam vam, ko pride čas, je dejala, zaupam vam kot svojemu prijatelju in njenemu prijatelju, kot svojemu in njenemu bratu. Obmolčala je, stopila je bližje k meni in kot sestra se mi je dotaknila z ustnicami čela.

Dalje.